NN 59/2020 (20.5.2020.), Pravilnik o registru geografskih imena

DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA

1188

Na temelju članka 147. Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (»Narodne novine«, br. 112/18), glavni ravnatelj Državne geodetske uprave 11. svibnja 2020. donio je

PRAVILNIK

O REGISTRU GEOGRAFSKIH IMENA

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuje se sadržaj, način vođenja i održavanja registra geografskih imena.

Članak 2.

(1) Vođenjem i održavanjem registra geografskih imena u skladu s odredbama ovoga Pravilnika osigurava se točnost, potpunost i dosljednost podataka koji se koriste prilikom izrade službenih dokumenata, kao i u nacionalnoj i međunarodnoj komunikaciji.

(2) Registar geografskih imena se vodi i održava u elektroničkom obliku.

(3) Registar geografskih imena je službena osnova za prikupljanje, evidentiranje, obrađivanje, predočavanje, razumijevanje, povezivanje, istraživanje i publiciranje različitih podataka o prostoru, poput izrade različitih zemljovida, statističkih podataka vezanih za prostor, članaka i sl.

(4) Registar geografskih imena se održava sukladno preporukama povjerenstva za standardizaciju geografskih imena.

Članak 3.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Pravilnika imaju sljedeće značenje:

a) *geografski objekt* je dio Zemljine površine koji ima prepoznatljiv identitet

b) *geografsko ime* je ime pojava i geografskih objekata na planetu Zemlji

c) *imenovano mjesto* je redukcija geografskog objekta na vizualiziranu točku, jedini je prostorni element registra geografskih imena te može nositi jedno ili više pridruženih geografskih imena

d) *Katalog geografskih objekata* (u daljnjem tekstu: Katalog) je evidencija geografskih objekata i pojava razvrstanih u geografske objektne vrste

e) *vrsta geografskog objekta* je skupina geografskih objekata sa zajedničkim obilježjima

f) *vrsta imena* je atribut kojemu vrijednost može biti endonim ili egzonim

g) *endonim* je ime geografskog objekta na službenom ili govornom jeziku područja na kojem je geografski objekt smješten

h) *egzonim je* ime koje se upotrebljava u nekom jeziku za geografski objekt smješten izvan područja toga jezika, a razlikuje se od endonima

i) *Specifikacija registra geografskih imena (u daljnjem tekstu: Specifikacija)* je službeni dokument koji jednoznačno opisuje tehničke karakteristike sastavnih dijelova informacijskog sustava registra geografskih imena i

j) *vremenska odrednica geografskog imena* je informacija o datumu njegova nastanka, promjene i prestanka važenja te evidentiranja u registar geografskih imena.

Članak 4.

Registar geografskih imena se osniva na temelju podataka prikupljenih s topografskih karata mjerila 1:300 000, 1:200 000, 1:100 000, 1:25 000 i drugih službenih izvora.

II. SADRŽAJ REGISTRA

Članak 5.

U registru geografskih imena se vode podaci o imenima geografskih objekata i pojava popisanih u Katalogu (Prilog I.), koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

Članak 6.

Registar geografskih imena sadrži imena geografskih objekata na teritoriju Republike Hrvatske, a koja po svojem statusu mogu biti:

– standardizirano ime: geografsko ime koje je donijelo javnopravno tijelo sukladno preporukama povjerenstva za standardizaciju geografskih imena

– službeno ime: geografsko ime preuzeto iz službenih izvora javnopravnih tijela

– predloženo ime: geografsko ime koje predloži javnost

– povijesno ime: geografsko ime koje je temeljem određenog službenog izvora prestalo biti u uporabi

– lokalno ime: geografsko ime koje koristi lokalno stanovništvo

– opće ime: ime koje se dodjeljuje geografskom objektu za koji u dostupnim izvorima nije utvrđeno geografsko ime i

– ostala imena: sva geografska imena koja se ne mogu svrstati u neku od prethodnih kategorija.

Članak 7.

(1) Geografsko ime opisano je atributima koji mogu biti obavezni i neobavezni.

(2) Obavezni atributi su:

– ime

– vrsta imena

– jezik

– pismo

– status imena i

– izvor imena.

(3) Neobavezni atributi su:

– vremenska odrednica geografskog imena

– izgovor imena

– rod imenice i pridjeva u geografskom imenu

– brojnost imenice i pridjeva u geografskom imenu i

– nadležna institucija.

(4) Svako geografsko ime ima svoj jedinstveni identifikator.

Članak 8.

Geografsko ime u jeziku i pismu nacionalnih manjina sukladno posebnom zakonu kojim se uređuju prava nacionalnih manjina vodi se u registru geografskih imena temeljem dostavljenih podataka javnopravnih tijela iz članka 146. Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (»Narodne novine«, br. 112/18) (u daljnjem tekstu: Zakon).

Članak 9.

U registru geografskih imena se evidentira vremenska odrednica geografskog imena.

Članak 10.

Kartografski prikaz geografskog imena određen je lokacijom imenovanog mjesta.

Članak 11.

Lokacija imenovanog mjesta određuje se i vodi u geodetskom referentnom sustavu Republike Hrvatske iz članka 12. stavka 1. Zakona.

Članak 12.

Imenovano mjesto opisano je atributima:

– jedinstveni identifikator

– točkasta geometrija

– administrativna jedinica

– vrsta geografskog objekta

– vremenska odrednica geografskog objekta i

– raspon mjerila kartografske vizualizacije.

Članak 13.

(1) Sastavni dio registra geografskih imena je popis izvora korištenih za prikupljanje geografskih imena.

(2) Svaki izvor opisan je atributima:

– jedinstveni identifikator izvora

– naslov izvora

– ime javnopravnog tijela ili druge institucije nadležne za izvor

– akronim izvora

– status službenosti izvora i

– kratki opis izvora.

III. VOĐENJE I ODRŽAVANJE REGISTRA

Članak 14.

Registar geografskih imena se vodi i održava u informacijskom sustavu registra geografskih imena (u daljnjem tekstu: informacijski sustav).

Članak 15.

(1) Sastavni dijelovi informacijskog sustava su:

– prostorna baza podataka

– mrežna stranica s aplikacijom za unos, obradu, pregled i pretraživanje podataka i

– poslužitelj za objavu podataka putem mrežnih usluga.

(2) Informacijski sustav mora imati osigurano redovito stvaranje sigurnosnih kopija.

Članak 16.

Mrežna stranica s dijelovima aplikacije za unos predloženog imena iz članka 6. ovoga Pravilnika, pregled i pretraživanje, javno je dostupna.

Članak 17.

(1) Vođenje i održavanje registra geografskih imena je prepoznavanje geografskog objekta, njegova kartografska generalizacija (u daljnjem tekstu: generalizacija) na točku, pridruživanje jednog ili više geografskih imena te uređivanje postojećih zapisa u bazi.

(2) Radnjama iz stavka 1. ovoga članka stvaraju se novi ili se uređuju postojeći zapisi imenovanog mjesta i geografskih imena u bazi registra geografskih imena.

Članak 18.

(1) Temelj za prepoznavanje geografskog objekta su službene državne karte i ostali kartografski prikazi.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, geografski objekt prepoznaje se i temeljem terenskog istraživanja.

Članak 19.

(1) Generalizacija geografskog objekta je njegova redukcija i odabir lokacije imenovanog mjesta na području geografskog objekta.

(2) Točnost izbora lokacije imenovanog mjesta uvjetovana je točnošću kartografskih prikaza iz članka 18. stavka 1. ovoga Pravilnika.

Članak 20.

(1) Nakon postupka generalizacije geografskog objekta imenovanom mjestu pridodaju se vrijednosti atributa iz članka 12. ovoga Pravilnika.

(2) Definicije i vrijednosti atributa iz članka 12. ovoga Pravilnika sastavni su dio Specifikacije.

Članak 21.

Nova geografska imena prikupljaju se:

– preuzimanjem iz službenih izvora

– preuzimanjem iz neslužbenih izvora i

– na prijedlog javnosti.

Članak 22.

(1) Prilikom unosa geografskog imena u bazu evidentiraju se vrijednosti atributa iz članka 7. ovoga Pravilnika.

(2) Definicije i vrijednosti atributa iz članka 7. ovoga Pravilnika sastavni su dio Specifikacije.

Članak 23.

Uređivanjem postojećih zapisa u bazi registra geografskih imena se mogu mijenjati:

– lokacija imenovanog mjesta

– atributi imenovanog mjesta i

– atributi geografskog imena.

Članak 24.

Održavanje se temelji na promjenama dostavljenim:

– službenim izvorom

– neslužbenim izvorom i

– na prijedlog javnosti.

Članak 25.

Kada geografsko ime prestaje važiti atribut statusa geografskog imena dobiva vrijednost »povijesno« te se atributu vremenska odrednica geografskog imena dodjeljuje vrijednost datuma prestanka važenja.

IV. IZDAVANJE PODATAKA REGISTRA

Članak 26.

(1) Podaci registra geografskih imena su javni.

(2) Iz registra geografskih imena se izdaju podaci o imenovanim mjestima s pripadajućim geografskim imenima opisanim atributima iz članka 7. stavka 2. ovoga Pravilnika upisanim u registar geografskih imena.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, podaci o geografskim imenima sa statusom imena »predloženo ime« iz članka 6. ovoga Pravilnika, se ne izdaju.

(4) Podaci se izdaju sukladno odredbama pravilnika kojim se propisuju uvjeti za ponovnu uporabu (uvjeti korištenja) podataka iz članka 6. stavka 1. Zakona i odluke kojom se propisuje visina stvarnih troškova ponovne uporabe podataka iz članka 6. stavka 1. Zakona.

(5) Podaci registra geografskih imena dostupni su na interoperabilan način, sukladno članku 19. Zakona o Nacionalnoj infrastrukturi prostornih podataka (»Narodne novine«, br. 56/13, 52/18 i 50/20).

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 27.

Glavni ravnatelj Državne geodetske uprave će Specifikaciju iz članka 20. stavka 2. ovoga Pravilnika donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Članak 28.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 080-01/19-01/14

Urbroj: 541-1-20-10

Zagreb, 11. svibnja 2020.

Glavni ravnatelj

dr. sc. Damir Šantek, dipl. ing. geod., v. r.

PRILOG 1.

KATALOG GEOGRAFSKIH OBJEKATA

Katalog geografskih objekata je evidencija geografskih objekata i pojava razvrstanih u geografske objektne vrste. Osnova za izradu Kataloga su topografske karte u mjerilima 1:300 000, 1:200 000, 1:100 000 i 1:25 000. Katalog je nastao kao rezultat prepoznavanja geografskih objekata na osnovu modela podataka CROTIS i Zbirke kartografskih znakova mjerila od 1:500 do 1:25 000.

Katalog geografskih objekata sadrži devet objektnih grupa u kojima su popisane vrste geografskih objekata i definicije objekata.

Objektna grupa je grupa geografskih objekata koji imaju zajedničke karakteristike. Svaka objektna grupa sadrži jednu ili više vrsta geografskih objekata. Vrsta geografskog objekta je skupina geografskih objekata sa zajedničkim obilježjima. Definicija objekta predstavlja pobliži opis samog objekta.

1. GEOGRAFSKE CJELINE

Objektna grupa geografske cjeline obuhvaća vrste objekata geografske cjeline i pokrova i korištenja zemljišta.

a. GEOGRAFSKA CJELINA

VRSTA OBJEKTA	DEFINICIJA OBJEKTA
područje	Veće geografsko područje obilježeno zajedničkim prirodnim osobitostima.

b. POKROV I KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA

VRSTA OBJEKTA	DEFINICIJA OBJEKTA
šuma	Zajednica biljnih organizama kojoj drveće daje osnovno obilježje.
bjelogorična šuma	Šuma u kojoj prevladava drveće kojemu lišće otpada u hladnijemu dijelu godine.
mješovita šuma	Šuma koja se sastoji od više vrsta drveća, a najčešće se nalazi na hladnijim, planinskim područjima između listopadnih i crnogoričnih šuma.
gaj	Zasađena i uzgojena šuma.
crnogorična šuma	Šuma u kojoj prevladava zimzeleno, igličasto drveće i raslinje.
lug	Šuma na močvarnom zemljištu.
šikara, makija, grmlje	1) Grmolik oblik degradirane šume; 2) Gusta, teško prohodna šikara miješanog raslinja.
polje	Ravno obrađeno ili obradivo zemljište, primjerice njive, oranice, travnjaci, pašnjaci i dr.
oranica, njiva, mekota	Zemljište koje se ore i redovito obrađuje, zasađeno različitim kulturama.
livada	Travnata površina koja se redovito kosi.
voćnjak	Zemljište zasađeno voćkama.
vinograd	Zemljište zasađeno vinovom lozom.
maslinik	Zemljište zasađeno stablima maslina.
rasadnik	Zemljište na kojemu se proizvodi rasadni materijal: voćne i lozne sadnice te sadnice različitog ukrasnog i šumskog drveća.
plastenik, staklenik	Zaštićeni, umjetno grijani prostor u kojem se uzgaja povrće, cvijeće.
vrt	Zemljište, obično u blizini kuće, ograđeno u kojem rastu trava, ukrasne i jestive biljke.
pašnjak, atar, gmajna, utrina	Mjesto gdje pasu domaće životinje. Najčešće prirodna travnata površina.
pustara	Prostrano zemljište koje se ne obrađuje već služi za stočarstvo, konjarstvo i uzgoj svinja.
trstik	Zemljište pod gustom vegetacijom trstike, najčešće na močvarnim terenima i duž niskih i plavljenih obala rijeke.
močvara, rit	Tlo natopljeno stajaćom vodom koje je obraslo posebnom vegetacijom (šašem, trskom, mahovinom i sl.).

2. RELJEFNI OBLICI

Objektna grupa reljefni oblici obuhvaća vrste objekata kopnenih reljefnih oblika.

VRSTA OBJEKTA	DEFINICIJA OBJEKTA
planinski lanac	Niz planina oblikovanih u lanac.
planina	Prostrana i razgranata prirodna uzvisina viša od 1000 metara nadmorske visine.
dio planine	Dio planine ili planinskoga lanca.
gora	Prirodna uzvisina od 500 do 1000 metara nadmorske visine (obrasla šumskim raslinjem).
dio gore	Dio gore koji je sastavni do veće cjeline, ali je izdvojen imenom.
brdo	Prirodna uzvisina od 200 do 500 metara nadmorske visine koja može imati i više vrhova.
brijeg	Prirodna uzvisina od 200 do 500 metara nadmorske visine. Najčešće samo s jednim vrhom. Obično manje tlocrtne površine od brda.
brežuljak, gorica	Prirodna uzvisina do 200 metara nadmorske visine, kružna tlocrta i blagih padina. Obično u ravnici.
dolina, draga	Prirodna izdužena udubina s vodenim tokom na dnu. Najčešće je otvorena u smjeru otjecanja tekućice.
udolina	Izdužena udubina bez vodenoga toka.
kosa, kosina, laz	Blaga padina uzvisine koja postupno prelazi u ravnicu.